

de VOLKSUNIE

BLAD VAN DE VLAAMS NATIONALE PARTIJ

BEHEER : Maur. LEMONNIERLAAN 82, BRUSSEL 1, TEL. 11.82.16

VERKRIJGBAAR BIJ ALLE DAGBLADVERKOPERS

NOG DE SCHANDELIJKE GEBIEDSROOF TE OVERIJSE

Het Hoofdbestuur der Volksunie,

na kennis genomen te hebben van het Koninklijk Besluit betreffende de overheveling van delen der Vlaamse gemeente Overijse naar de Waalse gemeente Terhulpen,

stelt vast dat deze overheveling geen rekening houdt met het werkelijk verloop der taalgrens en dat gedeelten ten Noorden van de spoorlijn Brussel/Namen bij Wallonië worden gevoegd.

klaagt de ekstrem partijdige houding aan van de minister van binnenlandse zaken en van gans de regering die de taalgrensafbakening tussen Overijse en Terhulpen doorvoeren tegen de besluiten van het Harmel-centrum, de mening van de Brabantse provincieraad en de wil van de wetgever in;

besluit dat daardoor de taalgrensafbakening in haar laatste faze opnieuw een gelegenheid voor mensen- en gebiedsroof ten nadele van Vlaanderen is geworden;

herinnert aan het geval Edingen, aan de straffeloosheid waarmee de taalwet in de Brusselse agglomeratie, de randgemeenten en de Voerstreek wordt overtreden, aan de rechteloosheid van tienduizenden Vlamingen in de streek Komen-Moeskroen;

brandmerkt deze nieuwe aanslag op de onaanvaardbaarheid van het Vlaamse grondgebied en zegt de gemeente Overijse al zijn steun toe.

Brussel, 27 maart 1964

staat het nieuwste speelgoed van P.W. Segers afgebeeld op onze pagina 1 : de AMX-30. Het kan ook de Duitse Luipaard-tank of de Engelse Standaard-Tank worden of zijn Amerikaanse broer. In ieder geval kost de grap ons om en bij 10 miljard. En in dat verband verwijzen we naar pagina 3, waar de begroting van Landsverdediging eens onder het vergrootglas wordt genomen.

Op blz. 4 zegt dio Genes zijn (stekelige) mening over « operatie reiskoffer », terwijl een gelegenheidskorrespondent op blz. 5 een paar vragen stelt aan een (bange) Schildwacht. De langste parlementaire vraag (van mr Decoinck) en het kortste parlementair antwoord (van Théo Lefèvre) staan in extenso op blz. 6.

Pagina 7 is gedeeltelijk nog voorbehouden aan de (inderdaad lange) begroting van Landsverdediging, met daarbij de gelegenheidstoespraak van dr Leo Wouters bij de derde verjaardag van de grote V.U.-overwinning.

Onze reportagebladzijden (8 en 9) zijn deze week voorbehouden aan een Limburgs schandaal : de manier waarop in de koolmijn omgesprongen wordt met de Vlaamse mijnwerkers.

Nieuws over de abonnementenslag en het « Boek der Maand » staat op blz. 10. Volgende week dan beginnen we in dit verband met de aankondiging van de grote propaganda-inspanning die gans de Volksunie in de laatste week van mei zal leveren, ook en vooral ten bate van uw en ons weekblad.

AMX-30

Dit is de « AMX-30 », de Franse versie van de Europese Standaard-Tank. De omschakeling van de huidige Belgische tankbewapening naar de Europese Standaardtank zal ons zes tot tien miljard kosten, hetzij de prijs van 20.000 arbeiderswoningen of van 400 km autosnelweg. Voor de prijs van deze nieuwe tankbewapening kan een volledige stad gebouwd worden voor 40.000 inwoners, met inbegrip van scholen, hospitalen, kerken, en alles wat er bijhoort. Nederland heeft zich reeds teruggetrokken uit deze waanzinnige wedloop naar de nieuwe tankbewapening en zal het nog enkele jaren blijven stellen met zijn huidig materiaal. Wanneer België thans de Europese Standaard-Tank aankoopt, stelt zich in het begin der zeventiger jaren — dus binnen een decennium — opnieuw het probleem van de vervanging : er is geen einde aan. Wanneer de laatste Europese Standaard-Tank aan België zal geleverd zijn, ligt de eerste al bij het schroot. Of wordt hij — net als de Hunterstraaljagers — tweedehands verkocht aan de prijs van een oude Volkswagen. Moet dat nu werkelijk ? En kan het bij ons niet zoals in Nederland ?

HET V.U. - OFFENSIEF GAAT VERDER

Onze lezers weten dat V.U.-volksvert. Reimond Mattheyssens de ministers Gilson, Janne en Van Elslande geïnterpelleerd heeft over het schandaal Cappuyns. Gilson was aanwezig maar antwoordde naast de kwestie. De beide ministers van nationale opvoeding waren « afwezig ».

In zijn antwoord verschool Gilson zich achter deze afwezigheid van de beide ministers van nationale opvoeding. Deze « afwezigheid » was niet zo maar toevallig : Van Elslande, die op een bepaald ogenblik werd opgetrommeld om in de Kamer te komen stemmen, maakte zich haastig uit de voeten vlak voordat R. Mattheyssens op de tribune kwam voor het wederwoord.

Hoopten de beide ministers aldus, geen standpunt te moeten innemen ? Dan hebben zij in een hardnekkige en

vasthoudende R. Mattheyssens een zeer kwade tegenstrever gevonden. Onze volksvertegenwoordiger heeft dadeijk na de interpellatie aan de afwezige ministers via het bulletijn van parlementaire vragen en antwoorden een vraag gesteld, waardoor Van Elslande en Janne nu wel kleur zullen moeten bekennen. We laten hierna de tekst van deze vraag dd° 29 maart volgen.

We zijn uiterst benieuwd om te vernemen wanneer de beide ministers thans tijd gaan vinden om te ant-

woorden en wat hun antwoord zal zijn De « afwezigheid » gaat thans niet meer op : zij moeten kleur bekennen.

We zijn vooral benieuwd voor het antwoord van de adjunkt komma minister Van Elslande, de grote zwijger, die met zijn vlag van (gewezen) flamingant nu reeds maandenlang de kwalijk riekende vracht van slechte taalwetten en wetsovertredingen dekt Van Elslande, die zo graag de salonleeuw uithangt en vertrouwelijk zijn vrienden in het oor fluistert hoe « zwaar » zijn plicht wel is, heeft nu eens te meer de gelegenheid om wat hij fluisterend beweert hardop te herhalen.

Het is de heren Ministers bekend dat een kind van de vice-gouverneur van Brabant het Duits als tweede taal aanleert.

Zij gelieven mij mede te delen of zulks in overeenstemming is

1) met art. 10 en 11 van de wet van 30 juli 1963 houdende taaregeling in het onderwijs, die de vice-gouverneur door anderen moet doen naleven.

2) met art. 6 par. 3 lid 2 van de wet van 2 augustus 1963 op 't gebruik der talen in bestuurszaken, waarbij van de vice-gouverneur maatregelen verwacht worden tot uitbreiding van de kennis van het Frans en het Nederlands in het arrondissement Brussel-Hoofdstad.

3) met het inzicht van oud-minister Larock, ontwerper van de taalwet, die het aanleren van het Frans of het Nederlands als tweede taal in Brussel-Hoofdstad een nationale en sociale noodzaak noemde.

4) met de voorgegeven politiek van de Regering in Brussel-Hoofdstad.

Mocht het antwoord op deze vragen, of op een ervan ontkennend zijn, menen de heren Ministers dan dat de vice-gouverneur nog het vereiste zedelijk gezag bezit om de taalwet te doen toepassen ?

ONS LEGER

« Ons leger » is volop in de aktualiteit : de ramp van Leopoldsborg, de miljarden voor de zgn. « nieuwe Nato-tank », het handhaven van onze troepen in Duitsland zijn onderwerpen die in de pers ruime weerklank vinden en die door de openbare mening druk worden besproken. Deze belangstelling, samen met het feit dat de bespreking van de begroting van Landsverdediging pas achter de rug is, vormen wel een geschikte aanleiding om de cijferdans van deze miljarden-begroting eens onder het vergrootglas te nemen.

Daarbij weze er aan herinnerd dat bv. het socialistisch partijprogramma sedert enkele jaren « een drastische vermindering der legeruitgaven » voorziet. De bittere werkelijkheid is echter dat, niettegenstaande de regeringsdeelneming der rode kameraden, het budget maar steeds blijft stijgen.

Laat ons samen eens een oogslag werpen op de evolutie van die loodzware begroting (gewone begroting) tijdens de laatste jaren :

in 1961 : 13.0 miljard
1962 : 13,8 miljard
1963 : 14,2 miljard
1964 : 14,8 miljard !

Hierbij dient dan telkens nog de buitengewone begroting gevoegd, die in 1961 2,7 miljard beliep, maar in 1964 steeg tot 5,8 miljard !

Hetgeen ons voor dit jaar op een duizelingwekkend totaal brengt van 20.617.065.000 Belgische fr. Daar moeten nog de militaire pensioenen, die op de begroting van Pensioenen staan, worden bijgeteld, en zo komen we uiteindelijk aan 23.700.000.000 fr. !

Een mens zou al voor minder een raar gevoel in de maagstreek krijgen. Maar kop op, beste lezer, het jaar 1965 zal nog veel hoger liggen, want heeft men ons niet op het hart gedrukt dat ons ganse pantserwapen dient vernieuwd ? En dat die tanks de respectabele duit van 6,6 miljard gaan kosten ? Anderen spreken van 10 miljard, maar zo nauw willen we het nu niet nemen !

In verhouding tot de totale begroting van het Rijk, stijgt de militaire begroting. Er kan dus geen sprake zijn, dat het hier enkel om normale prijsstijgingen zou gaan waaraan alles onderhevig is. Immers, waar Landsverdediging 13,5 % besloeg van het totaal in 1961, is het thans gestegen tot 13,9 % in 1964 !

Men vraagt zich werkelijk af of de onbeschaamdheid van de socialisten (maar zijn er die nog wel ?) en van de kristendemokraten geen grenzen kent. Zij slikken alles zij keuren alles goed, zij vinden geen enkel probleem, geen enkele uitgave zwaar genoeg om de regering last te berokkenen !

Uit het dokument, dat in het parlement werd goedgekeurd, kunnen we tal van interessante gegevens putten. Met een zuurzoete grimlach om de mond.

Een der zwaarste posten (nl. 8,379 miljard) vormen de wedden en vergoedingen. Het zou wel interessant zijn om weten, hoeveel generaals er te veel achter een schrijftafel in Brussel zitten te zitten. De luchtmacht gaat lopen (of vliegen) met een ongewoon groot aandeel in verhouding tot haar getalsterkte, nl. 1.952.941.000 fr. Voor land- en zee-macht bedragen de bezoldigingen 5,9 miljard en 374 miljoen.

Enkele artikels verder ontdekken we bij de post « Bezoldigingen aan niet tot de administratie behorende deskundigen » voor 55,5 miljoen, een verhoging van 27 miljoen t.o.v. 1963, tengevolge van het in dienst nemen der beruchte F.104G straalvliegtuigen. Dat komt er dan nog maar bij !

Allerhande onderhoudskosten als huur, licht, verwarming, benodigdheden enz. kosten ons iets meer dan 3 miljard. Hiervan gaat weer het leeuwenaandeel naar de luchtmacht met nagenoeg 1,7 miljard, hetzij 220 miljoen meer dan vorig jaar : weer vooral te wijten aan dezelfde straaljagers,

vervanging van deze lieve dieren.

Het vliegmaterieel kost aan onderhoud in totaal 597 miljoen terwijl de geleide tuigen 75 miljoen vragen.

De motorbrandstof en smeermiddelen worden bovendien betaald met 728 miljoen, terwijl voor 40,6 miljoen wordt geschoten door de piloten. De

kost. Als P.W. Segers akkoord gaat, kunnen we misschien aan de helft van de prijs « De Volksunie - L'Union populaire » leveren ?

Het onderhoud van de voertuigen kost 638 miljoen. Hiervan dient voor het gebruik van de auto's van de minister en de kabinets-chef 250.000 fr.

DE BEGROTING 1964 VAN LANDSVERDEDIGING KOST ONS

64.750.000 FR. PER DAG OF 2.700.000 FR.

PER UUR, DAG EN NACHT, HET GANSE JAAR DOOR

die dus blijkbaar veel meer kosten aan onderhoud dan voorzien was.

Maar het zijn niet alleen straaljagers die door de luchtmacht worden onderhouden. Ook waakhonden worden bedacht met het ronde sommetje van 555.000 fr. + 209.000 fr. voor

luchtmacht is waarlijk een duurbetaalde luxe !

Art II heet « Door het departement uitgevoerde publikaties ». Bedoeld wordt de uitgave van 21 nummers van « Onze macht - Nos Forces », die de peulschi van 3,3 miljoen frank

Daar zouden we het ook mee kunnen doen !

In art 14 vinden we o.m. de uitgaven voorzien voor zendingen en verplaatsingen in het buitenland door de hogere officieren. Voor de andmacht kost dat 45 miljoen, voor de luchtmacht 49 miljoen en de zee-macht 5 miljoen. Gezondheid, jongens !

Maar het zijn allemaal geen lichtzinnige uitgaven. Zo wordt o.m. 29 miljoen voorzien voor vergoeding tot herste van schade veroorzaakt door ons leger. En verder krijgt de Nationale Unie der Reserveofficieren 600.000 fr. toelage (de Bond der Vlaamse reserveofficieren staat er niet bij), en de VZW « Vrije Tijd en Kultuur » 6.240.000 fr. Daarmede kunnen de personeelsleden en hun familie enkele genoeglijk uurtjes doorbrengen.

We kunnen alles niet schrijven over deze zeer gevarieerde miljoenen- en miljardendans. Vooraleer te eindigen met de gewone begroting, moeten we toch nog een woordje zeggen over de zware uitgaven, die het stationneren van strijdkrachten in Duitsland meebrengt. Deze presti-

Een der voorgestelde nieuwe Nato-tanktypes : de miljardendans gaat verder...

(vervolg biz. 7)

DE NATIONALE...

Larock, oud-minister van nationale opvoeding, is een van de ster-intellectuelen van de B.S.P. Hij was, als verantwoordelijk minister, de voornaamste ontwerper van de taalwet in het onderwijs.

Tijdens de bespreking in de commissie rees de vraag, of van de tweede dan wel van de derde graad moest worden begonnen met het aanleren van het Frans of het Nederlands als tweede taal, in Brussel-Hoofdstad.

Larock was er voorstander van, hiermee vanaf de tweede graad reeds te beginnen. Omdat, zo zei hij, dit in het tweetalig Brussel een onmiskenbare sociale en nationale noodzaak is. Belgisch-nationaal, bedoelde natuurlijk deze rode internationalist, want een ander nationalisme wordt door de partijmandarijnen voor verderfelijk, eng en kleinburgerlijk gescholden.

Maar hoe kweet de minister zichzelf van die dure sociale en nationale plicht? Hij stuurde zijn kind naar de Europese school, zoals de socialist Cappuyns, en laat het daar als tweede taal Duits leren. En deze onbeschaamde, gladgestreken intellectuele huichelaar had gedurende jaren de opvoeding van onze jeugd in handen.

...OPVOEDERS

Moureaux, het vorig ministerieel, exemplaar dat de nationale opvoeding onder zijn bevoegdheid had, heeft ook wat fraais uitgehaald. Deze opgeblazen Brusselse notaris zond een openbaar ministerieel rondschrift aan de schoolbesturen waarin hij mededeelde, dat de staatstoelagen voor de transitieklassen zouden worden afgeschaft. Hij liet dit schrijven volgen door een niet openbaar en vertrouwelijk stuk, waarin hij liet weten dat, in strijd met zijn openbaar schrijven, de toelagen vander zouden worden betaald. Op deze grove manier onwaardig van een geaaide jongen, bedroeg de pietluttige blauwe excellentie de openbare mening.

En de adjunkt voor nationale opvoeding, Van Elslande, die op Vlaamse vergaderingen en zelfs elders sterke woorden gebruikt, blijft weg als hij wordt geïnterpelleerd of gaat op de vlucht als hij

door het toeval aanwezig is, waar hij wou wegblijven. Hij is een leeuw met een hazenhart. Zijn deze rode huichelaar, deze blauwe politieke bedrieger, deze gele bangerd de aangewezen opvoeders van onze jeugd, die wij oprecht, eerlijk en moedig willen zien?

VLAGGEN-HISTORIE

Het TV-programma « Een tegen allen » te Genk gaf aanleiding tot een pittige vlaggeschiedenis. De Oekraïense afgevaardigde bij de « braintrust » in het Genkse stadhuis weigerde te zetelen achter een vlaggetje met hamer en sikkel. De Poolse afgevaardigde wenste de vlag van het zgn. « Vrije Polen ». Ze kregen beiden dan maar een vlaggetje van Genk voor zich neergezet.

Om alle verdere vlag-incidenten te vermijden, kreeg de Genkse afgevaardigde niet onze geliefde nationale driekleur, maar wel een leeuwen-vlaggetje voor de neus.

Geen mens, die er ook maar even aan dacht om te protesteren.

En tussen haakjes: het optreden van al die buitenlandse arbeiders- en arbeidersgroepen bewees twee dingen. Ten eerste dat de vreemde arbeiders zeer gastvrij worden ontvangen, dat hun Vlaamse omgeving hen niet onder druk assimileert doch integendeel waardering heeft voor hun eigenheid. Ten tweede dat het nationaal gevoel bij die vreemde arbeiders sterker schijnt te zijn dan bij veel van onze eigen emigranten.

VLAANDEREN
IN DE WERELD

Er leven zowat 200.000 Vlamingen als emigranten in de eerste generatie in het buitenland. De volledige nog door de taal met Vlaanderen verbonden emigratie mag op een klein half miljoen geschat worden. Van een écht doorleefd en doordacht Vlaams bewustzijn is bij die emigranten slechts sprake, voor zover zij uitgeweken zijn na de twee wereldoorlogen: politieke bannelingen. Deze politieke bannelingen geven in Argentinië een zeer degelijk maandblad uit in het Nederlands: « De Schakel ».

In hun aktie betrekken zij eveneens de niet-politieke e-

migranten in Zuid-Amerika, zo o.m. de Oostendse vissers die voor de kust van Argentinië hun beroep uitoefenen.

Ook in Noord-Amerika verschijnt een Vlaams blad, het weekblad « De Gazette van Detroit ». De Vlaamse emigratie in de V.S. is wel sentimenteel, maar praktisch niet bewust en politiek op Vlaanderen afgestemd.

EMIGRANTENPOLITIEK

België heeft nooit een emigrantenpolitiek, laat staan een politiek ten bate van de Vlaamse emigranten, gevoerd. Onze uitgeweken volksgenoten komen in de vreemde op de Belgische ambassades en konsulaten zelden met hun taal terecht. Een bindmiddel tussen de emigranten en Vlaanderen bestond tot voor kort helemaal niet.

Dat is weer eens een tipisch-Belgisch tekort waarnaar men vergeefs in andere landen zal gaan zoeken. De Nederlandse emigrantenpolitiek is — zowel voor als na de emigratie — stukken beter dan de onze. We kennen het blad van de Zwitsers in de wereld: een mo-

del van een moderne, boeiende magazine die door de Zwitserse emigranten graag gelezen wordt.

Het resultaat daarvan? Voor enkele maanden bezochten we in Schwyz, hoofdplaats van het gelijknamig Zwitsers oerkanton, het « Bundesbriefhaus ». Dit museum is de hogetempel van het Zwitsers federalisme, waarin alle keuren en brieven van de aansluiting der verschillende kantons bij de Konfederatie bewaard worden.

Een der meest sprekende getuigenissen in dit museum is het prachtig bronzen beeld in de muzeumtuin, voorstellend een Zwitsers soldaat die de neutraliteit van zijn land symboliseert. Het beeld werd gedurende de Tweede Wereldoorlog door de Zwitserse emigranten aan hun vaderland geschonken.

AMBASSADEUR

Eindelijk dan toch werd in Vlaanderen een initiatief genomen om een band te leggen tussen alle Vlamingen in het buitenland. De initiatiefnemers waren o.m. gewezen Vlaamse koloniale die

in Leopoldstad tot in 1960 het hoogstaande Vlaamse maandblad « Band-Zuiderkruis » uitgaven.

Het initiatief is echter sterk verwaterd, omdat het officiële België geen belangstelling en geen subsidies heeft voor zuiver-Vlaamse aangelegenheden.

De emigrantenvereniging werd met een proper-Belgisch etiket beplakt en het tijdschrift, dat onze volksgenoten in het buitenland moet gaan binden aan het moederland, kreeg de volksvreemde naam « Ambassadeur ».

Het is een zeer fraai en rijkelijk uitgegeven blad. We betwijfelen echter sterk of het zijn doel zal bereiken: daarvoor is het immers te fel een kruising van goede wil en ambtenarendom.

En — te oordelen toch naar het eerste nummer — schiet het totaal voorbij aan de belangstellingsfeer van de overgrote meerderheid der Vlaamse emigranten: kleine West- en Oostvlaamse boeren en handarbeiders die door de sociale en economische nood in hun provincies naar het buitenland werden gejaagd.

HIJ ZEGDE
NEEN

Op 26 februari jl. stelde volksvertegenwoordiger mr. D. Deconinck volgende uitvoerige parlementaire vraag aan de eerste-minister:

Na de dagbladders is ook het tijdschrift De Maand in zijn januarinummet teruggekomen op de befaamde TV-toespraak die Paus Paulus VI op 11 december 1963 tot het Belgisch volk richtte. Daarin lezen we:

« Men kan werkelijk niet zeggen dat Paus Paulus VI, wat de aktualiteit betreft, voor zijn voorganger moet onderdoen. Er is zijn reis naar het Heilig Land geweest, en er is voordien het incident geweest van de televisietoespraak waardoor het gezag van de Paus in de weegschaal van onze binnenlandse politiek geworpen werd.

» De franstalige conservatieve opinie in dit land weet zo weinig af van het verleden van de Vlaamse beweging dat zij die ene zin uit de boodschap van de Heilige Vader tot het Belgische volk met een gretigheid aangegrepen heeft, als ware daarin de superbom verscholen die alle aanranders van het unitarisme voor goed zou verpletteren. De franstalige kring schenen hierbij niet te weten dat er zoiets als een onde en constante traditie bestaat van ontijdig ingrijpen der kerkelijke overheid ten aanzien van de Vlaamse ontvoeringsstrijd. Langs Vlaamse zijde bestaat er dus wel enige ervaring in dit opzicht.

» Moet hier de gestalte opgeroepen worden van priester Daens en de schim van de klerikale gezagsdragers die hem onpartijdig veroordeelden? Moet hier herinnerd worden aan het memorabel maar thans liever niet meer gemoreerd herderlijk schrijven van het episkopaat in september 1906: een rechtstreekse inmenging in de strijd die destijds in het Parlement ten aanzien van het wetsvoorstel Cooremans over de vernederlandsing van het middelbaar onderwijs gaande was? In dat schrijven, dat, nota bene, door alle zes bisschoppen medeondertekend was, staan pareltjes te lezen over de totale ongeschiktheid van de Nederlandse taal voor humaniora- en universitair onderwijs!».

Volgens bedoeld tijdschrift zou dit TV-incident ontstaan zijn buiten het Belgisch episkopaat om.

Het blad wijst verder nog op andere ontijdige tussenkomsten in politieke zaken. Wie van

de geschiedenis iets afweet, is ervan op de hoogte dat politieke instanties niet hebben nagelaten die soms uit te lokken, tot in Rome toe.

Buiten de religieuze opwekking is de TV-tussenkomst van de Paus gekenmerkt door een gekende holklinkende Belgische pathos uit de tijd van Kardinaal Mercier, gepaard met de evenzeer gekende kunst om het bestaan en de aspiraties naar een eigen uitdrukking van de Vlaamse en Waalse gemeenschappen in België te verdoezelen en te miskennen. Van een moreel begrip van verstandhouding in erkenning van wederzijdse eigenheid is geen sprake.

Alleen op negatieve wijze wordt op het bestaan van onze gemeenschappen gezinspeeld met de woorden dat « van dit kostbaar kapitaal niets mag verloren gaan en dat het niet alleen niet in gevaar gebracht worden door steriele twisten maar dat het steeds beter geëxploiteerd en vruchtbaar gemaakt worde ».

« Steriele twisten » nu is het klassieke argument dat wordt gebruikt door de bevoorrechten tegen elke vorm van sociale of nationale ontvoogding van achteruitgestelde of benadeelde bevolkingsgroepen. Dit argument loopt steeds uit in het voordeel der beati possidentes en werd dan ook dadelijk door deze laatsten in die zin aangewend en misbruikt.

Deze tussenkomst van de Paus in onze binnenlandse politiek past te zeer in het kader van een eeuwenlange Frans-Latijnse vooringenomenheid, waarin kerkelijke en politieke gezagsdragers elkander bij herhaling hebben gesteund, om zonder opheldering te blijven. De vraag is des te klemmender als men die houding vergelijkt met het begrip dat in andere omstandigheden tegenover de sociale en nationale ontvoogding wordt betoond.

De heer Eerste-Minister gelieve dan ook te willen antwoorden op het feit dat die TV-toespraak of haar inhoud verband houdt met of het gevolg is van enige interventie van een Belgisch wereldlijk gezag hetzij door voetstappen bij de Nuntius te Brussel, hetzij door tussenkomst van de Belgische Ambassade te Rome, hetzij door enige andere tussenkomst van de Regering of van enig ander hoog wereldlijk gezag in België?

Het antwoord kwam in het bulletin der Vragen en Antwoorden op 10 maart jl. Het vestigde meteen een rekord van bondigheid.

Het antwoord op de door het geacht Lid gestelde vraag is: « Neen ».

Bij dit antwoord past het, er aan te herinneren dat Z.H. de Paus, ter gelegenheid van Zijn onderhoud met Theo Lejévre ten Valikane, mededeelde dat men Hem gevraagd had de T.V.-toespraak in kwestie te houden.

Indien de eerste-minister in alle oprechtheid « neen » heeft geantwoord op de vraag van onze volksvertegenwoordiger, rijst de vraag wie de Paus dan wel heeft verzocht, de T.V.-toespraak te houden en gewag te maken van de « steriele twisten ».

Larock: slecht voorbeeld geven. Van Elslande: zwijgen.

(vervolg van blz. 3)

gekwestie, waaraan Nederland bv. niet meedoet, kost de globale som van 1.330 miljoen : 640 miljoen voor oezoldigingen en vergoedingen plus 690 miljoen voor materiële behoeften en andere werkingsuitgaven.

Ons bezettersprestige wordt duur betaald!

Al deze kleine en grote posten vormen samen de gewone begroting voor 1964 ten bedrage van 14.784.065.000 fr.

Voor wat de buitengewone begroting betreft, waarop de vastleggingen en de betalingskredieten voorkomen, zullen we ons vooral beperken tot deze laatste. Zij vormen immers de nieuwe in 1964 te betalen machtigingen.

Hier vallen natuurlijk direkt de enorme bedragen op, die besteed worden aan de modernisering en aanpassing van het materieel. Zo zullen dit jaar 1,4 miljard worden betaald voor de modernisering van de luchtwapen, 1,677 miljard voor de aanpassing van het materieel van de landmacht en 1,841 miljard voor de vernieuwing van gevechtsvliegtuigen.

Al deze sommen dienen natuurlijk voldaan ingevolge vroeger vastgelegde kredieten.

Maar voor 1964 wordt een andere « vastlegging » gepland : de vernieuwing van onze gevechtswagens. Voor 1964 belooft het vastleggingskrediet slechts 150 miljoen. Maar het is de aanloop tot een « eerste fase » waarin 6,6 miljard (u leest het goed) zullen dienen vastgelegd in 1965. Hiermede zullen 300 gevechtswagens van gemiddeld 22 miljoen elk kunnen aangekocht worden. Men vraagt zich met benepen hart en geldbeugel af, hoeveel tanks er in de tweede fase, waarover de toelichting niet spreekt, moeten gekocht worden? En met hoeveel, de voorziene prijs traditiegetrouw nog zal stijgen wanneer het ogenblik van betaling is aangebroken?

En behalve deze tanks wordt een vastleggingskrediet van 1,140 miljard gevraagd voor de vernieuwing van de verouderde voertuigen van de landmacht. Maar ook dit is slechts een aanloop tot de 4,560 miljard die de zaak in volgende jaren zal kosten. Zucht nog niet, want ook hier spreekt men van de « eerste fase »...

ONS LEGER: DE MILJARDENDANS

Parade's, oplochten, lijnjes en bureaucratie : het kan nooit op. Het komt loch uit de zak van Honoré Gepluimd

Als ge een beetje bekomen zijt, neem dan nog nota van een laatste peuleschil, nl. de tussenkomst van België in de 14e schijf van de NATO-onderbouw, waarvoor men ons in 1964 vraagt van 408 miljoen te betalen. Elk jaar moet ons land immers 4,24 % betalen van de NATO-werken.

Een bondgenootschap dient betaald, of niet?

De betalingskredieten bedragen in totaal voor 1963: 5.792.260.000 fr. Ten titel van inlichting geven we u ook het totaal der vastleggingskredieten (dus te betalen in volgende jaren) : 3.828.714.000 fr.

En als ge op een avond slecht in slaap geraakt en ge ligt een uurtje op uw matras te woelen bedenkt dan, beste lezer, dat tijdens datzelfde uurtje 2.700.000 fr. gespendeerd werden aan ons onoverwinnelijk Betele-geleger.

E. STOSSE

DE TOEKOMST IS REEDS BEGONNEN

Verleden week donderdag, 26 maart, was het dag op dag drie jaar geleden dat de Volksunie haar grote verkiezingsdoorbraak wist af te dwingen.

Het toeval wilde dat de micro van de « Vrije Politieke Tribune » verleden week donderdag voorbehouden was aan de Volksunie. Volksvertegenwoordiger dr Leo Wouters hield namens de V.U. volgende radio-toespraak :

Het is vandaag juist drie jaar geleden dat de Volksunie bij de verkiezingen een grote overwinning behaalde.

26 maart 1961 was voor de Vlaamse ontvoeringsstrijd een schone dag. De verkiezingsuitslag, voor velen een verrassing, luidde een nieuwe periode in, met hoopvolle vooruitzichten, na een donkere tijd die vijftien jaren had geduurd.

Met de slag ontstond een nieuw klimaat, waarin nieuw leven mogelijk werd. Drie jaren zijn sinds voorbijgegaan. Nog één jaar scheidt ons van de volgende verkiezingen.

Is optimisme gewettigd? Wij menen het wel.

Als wij zien dat de Vlaamse problemen het politieke leven beheerst hebben binnen en buiten het parlement, dat een brede Vlaamse stroming door alle provincies is gevaren die de drie marsen naar Brussel en Antwerpen heeft beziel, dan mogen wij zeggen : « de toekomst is begonnen ».

Bij het begin van deze parlementaire zitting wijdde de Eerste-Minister een groot deel van zijn regeringsverklaring aan de vraagstukken, die het leven van het Vlaamse volk moesten veilig stellen. Nochtans had hij zelf, enkele weken voor de verkiezingen, deze problemen minachtend « valse problemen » genoemd. Zij bestonden voor hem niet.

Maar spoedig moest hij wetsontwerpen indienen om de taalwetten te herzien en

de taalgrens vast te leggen. Hij moest toegeven dat de vroegere wetten nooit werden toegepast, dat in de besturen van de staat, in het leger, in de nijverheid na dertig jaren van zogenaamde Vervlaamsing alles nog te doen was, dat de honderdjarige overheersing door de Franstaligen nog in volle kracht leefde.

Hij moest eveneens toegeven dat er geen voldoende werkgelegenheid was in Vlaanderen voor de tienduizenden Vlaamse arbeiders en bedienden, geen grote nijverheden, geen aangepaste lonen.

De Vlaamse eisen klonken luid, tot in het parlement.

Zo luid dat de Waalse politieke, syndicale en industriële leiders de koppen bij mekaar staken om met groot misbaar het gevaar aan te klagen van een mogelijke toekomstige economische achteruitgang van Wallonië.

Zij vrezden, bij de Vlaamse herleving, door het verlies van de gelden die zo kwistig steeds uit Vlaanderen toestroomden en van de Vlaamse arbeidskracht die altijd maar nieuw bloed naar Wallonië stuwde, ook op hun beurt in een minderheidspositie te geraken en eens het lot te kennen dat honderdjarige lang aan Vlaanderen was beschoren.

De democratische rechten van de Vlamingen, om behandeld te worden in verhouding tot hun getalsterkte in deze staat, schrikken hen af. Zij vonden het nochtans steeds goed dat de meerderheid

van de bevolking in het hoekje werd geduwd. De gedachte dat zij eens moeten vrede nemen met de plaats die hen rechts vrede slecht toekomt, doet hen steigeren. Vandaar de spanningen in het staatsbestel. Sinds de laatste verkiezingen komen de Vlaamse eisen hard en klaar naar voor. Het geloof in eigen kracht is bij de Vlaamse bevolking aan het groeien op een verrassend snelle wijze. Wij kunnen hier spreken van « kleine oorzaak (26 maart 1961) met grote gevolgen ».

Onder de indruk van de verschuiving in Vlaanderen bij die verkiezingen werden spoedig beloften afgelegd om aan de Vlaamse eisen tegemoet te komen en enkele wetsontwerpen werden ineengetimmerd.

De taalwetgeving - oorzaak van kunstmatige verfransing in tal van Vlaamse gebieden - werden afgeschaft. De taalgrens werd vastgelegd. Toen dit gedaan was, begon de anti-Vlaamse reactie zich te reorganiseren. Geen overhaaste wetten meer... De beloofde aanpassing van de taalwetten werd geremd. De eerste toegevingen werden teruggenomen, taalfaciliteiten werden afgedwongen en bekomen in van ouds Vlaamse gebieden.

De aangekondigde zetelaanpassing aan het bevolkingscijfer werd verdaagd en onaanvaardbaar verklaard. Geen Vlaamse meerderheid wordt geduld in het parlement, zonder dat in de grondwet vastgelegd wordt dat die Vlaamse meerderheid geen beslissingen kan treffen, die Wallonië of Brussel aangaan. En dit na honderdjarige minderheidsregering en bestuur over Vlaanderen, dat zijn lot desnoods met geweld moest ondergaan.

Ook op economisch gebied werd de rem toegepast.

De investeringen, de industrialisering worden scherp afgevoerd tussen beide landsdelen : nog gaat steeds het leeuwen-aandeel naar Brussel en Wallonië, na gedurende de laatste vijftien jaar reeds overzadigd geweest te zijn, bvb. door de

60 miljard voor de Waalse mijnen en vele miljarden voor de metaalindustrie.

De voorrang voor de Route de Wallonie en het Waalse wegennet, waar in dit jaar nog ¼ van de kredieten van Openbare Werken naartoe gingen terwijl de onmisbare en noodzakelijke E3 voor Vlaanderen in een sukkelstraatje blijft steken ; dat alles geschiedt met het oog op het behoud van de voorrang, ook op economisch gebied, van het Waalse landsdeel.

De wetenschap, dat deze er nog veel meer zaken duidelijk zijn doorgedrongen tot het inzicht van het Vlaamse volk in al zijn lagen, en het daaruit voortvloeiende feit van zijn politieke mondigheid, verontrust de unitaristische politieke kringen.

Dit verklaart de moeizame pogingen in de zogenaamde ronde-tafelkonferentie, waar de grondwetsherziening wordt voorbereid en waarvan zo weinig uitlekt. De leidende politici uit de drie zg. traditionele partijen, hebben één doel gemeen : het behoud van de unitaristische staatsstructuur. Maar hoe!

Dat is een onoplosbare vraag. Unitair onoplosbaar omdat op voorhand is geweten dat als Vlaanderen zijn democratisch en grondwettelijk recht bekomt, noch Franstalig Brussel, noch Wallonië dat zullen aanvaarden : en als Vlaanderen nu zijn recht niet verkrijgt, alhier de eis tot zelfbestuur onafwendbaar wordt gesteld. Daaraan twijfelt niemand meer in deze staat.

De diagnose voor de ziekte van de Belgische eenheidsstaat staat vast.

De enige remedie is ook gekend.

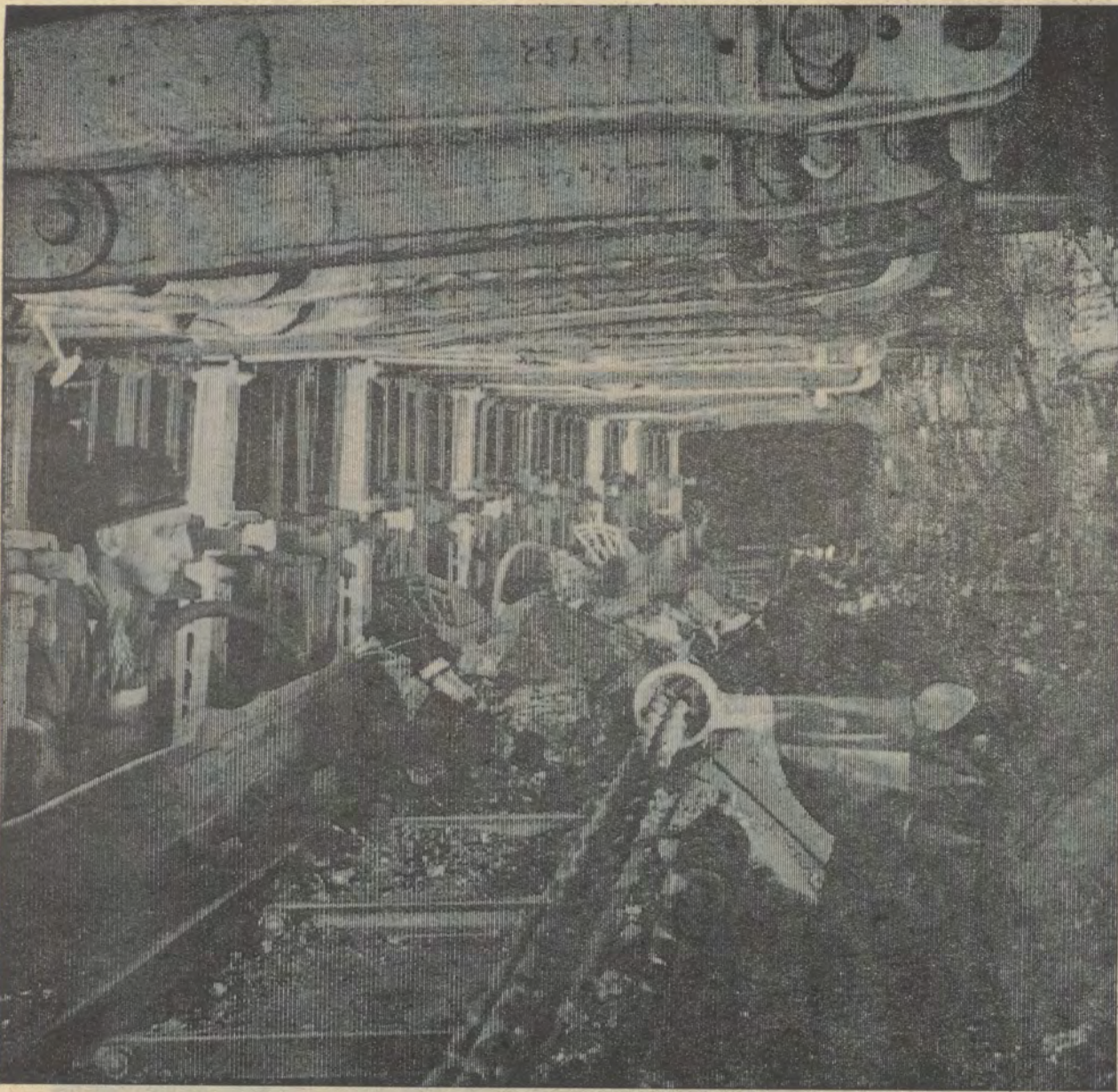
In het consult der partij-dokters zoekt men naar ouderwetse geneesmiddelen, tegen nete, weten in.

Bij de volgende verkiezingen zal het bewuste Vlaanderen de enige weg voor algehele gezondmaking bepalen.

De doorbraak van de Vlaams-Nationale rechtswil, die reeds tot uiting kwam op 26 maart 1961, zal meervoudig bevestigd worden.

En deze nieuwe doorbraak zal de weg breed openstellen naar de federatieve hervorming van de Belgische staat.

Leo Wouters,
Volksvertegenwoordiger

IN DE KOOLMIJN A. DUMONT TE WATERSCHEI WAAR DE KLEURSINDIKATEN VERKOCHT ZIJN

Sinds geruime tijd heerst er in de kolenmijn « André Dumont » te Waterschei een opgewonden stemming onder de arbeiders. Deze stemming is te wijten aan een reeks voorvallen die wij hier beknopt zullen weergeven, maar die een schril licht werpen op de geestesgesteldheid van de « mijnbazen » zo op sociaal als op Vlaams gebied. Het gevolg is geweest dat een aantal organisaties — buiten de grote vakbonden om — een aktie begonnen zijn met het oog op het aanklagen van een reeks mistoestanden en het doen verdwijnen van naantal onrechtvaardigheden.

Laten wij beginnen met het verhaal van Bob Goiris. Bob Goiris is een 51-tiger, klein van stuk maar vinnig als geen. Sinds tien jaar werkt hij in de mijn te Waterschei als binnenschachtmachinist, een verantwoordelijkheid meebrengende taak die heelwat vakken vereist, maar die hij tot ieders tevredenheid volbracht. Buitendien is Bob ook een selfmade-man, iemand die na zijn taak zich toeleegde op kulturele ontwikkeling, als arbeider steeds A.B.N. spreekt, bestuurslid is van de Vlaamse Volksbeweging en van Vriendenband-Limburg. Buitendien was hij ook actief voor het personeelsblad van de mijn en schreef er ondermeer een weldoordacht artikel in dat handelde over de rechten en de plichten van de arbeider. In zijn nette woning draagt hij de zorg over een gezin van zeven kinderen waarvan één aan de universiteit is afgestudeerd. Een voorbeeldig man dus, die een sterk gevoel voor rechtvaardigheid bezit en daarom steeds in de bres was voor zijn medearbeiders in de mijn.

VOLKSUNIE-PIJLER

Bob deed er aan sociaal dienstbetoon op zijn manier: hij loste hier

en daar een misverstand op, vulde tientallen papieren in, waar makers er niet mee uit de voeten konden, bemiddelde in allerlei kwesties van sociale aard en deed duizend en een dingen om zijn medearbeiders van dienst te zijn. Indertijd lid van het A.C.V., sprong hij evenwel voor gelijk wie in de bres, zelfs voor arbeiders aangesloten bij het A.B.V.V. Zaken waarvoor de syndikale afgevaardigden hun neus ophaalden, werden door hem in de meeste gevallen opgelost. Vandaar ook een wrevel vanwege de « groten » die in hem een gevaarlijke mededinger zagen, vooral toen hij als afgevaardigde voor het Onafhankelijk Sindikaat ging optreden en zowel voor deze vakbond, als voor de Volksunie heelwat leden wierf, daar onderin de mijn. Door zijn dienstbetoon en zijn Vlaamse overtuiging verwierf Bob Goiris zich de naam « délégué van de V.U. » en de pijler waarin Goiris en zijn medemakers werkzaam waren, werd in de wandel « Volksunie-pijler » genoemd. Deze bijval stak de ogen uit van de grote vakbonden en van de direktie, die weigerde het Onafhankelijk Sindikaat en haar afgevaardigde te erkennen. Het A.C.V. — in de persoon van Mej. Wilbors — assis-

tente voor sociale zaken en A.C.V.-militante, verwittigde meermaals dat Goiris zou buitenvliegen indien hij zijn aktie voortzette. Deze bedreiging

Op de foto bovenaan zien we een hakschaaf aan het werk onder een metalen schoring. Hierboven een beeld in een galerij die geschoord is met betonstukken. Is men in Limburg hier en daar aan moderne middelen toe, dan is dit op sociaal gebied — zoals blijkt uit ons verhaal — niet steeds het geval.

ARBEIDER NEERSLAAN IS GEEN REDEN TOT AFDANKING

VOLKSUNIE- SIMPATIZANT ZIJN IS HET WEL

werd zelfs herhaald ten huize van de provinciale Volksunie-voorzitter,

HERSENSCHUDDING

Ondertussen was er echter nog iets anders voorgevallen. En hier begint dan het verhaal van mijnwerker Chiers die opzichter-monitor is in de mijn te Waterschei. Destijds had hij toezicht op de nieuwe mijnwerkers die drie maanden proef deden in een bepaalde galerij. Telkens deze arbeiders na hun taak, hun werktuigen inleverden (hetgeen niet gecontroleerd werd) werden er nadien briefjes bezorgd die een of andere door de arbeiders te betalen schade inhielden. Naar aanleiding hiervan ontstond — in het bijzijn van een

« De Volksunie-pijler » noemden de koolputters van de mijn te Waterschei de galerij waarin Bob Goiris, Chiers en hun makkers werkzaam waren. Door een onbaatzuchtig en eerlijk dienstbetoon t.o.v. zijn mede-arbeiders, wist Bob een groot aantal mijnwerkers tot lid van de V.U. te maken.

ingenieur — een woordwisseling tussen Chiers en kondukteur Blokken. Deze laatste sloeg Chiers zonder enige aanleiding plotseling met één slag k.o.! Hoelang de ongelukkige mijnwerker daar bewusteloos gelegen heeft, is niet te zeggen. In elk geval diende hij — eens tot het bewustzijn gekomen — naar het ziekenhuis van de mijn gebracht. 's Anderdaags moest de man bij de direktie komen waar hem werd meegedeeld dat men zijn dagloon zou betalen en dat men de zaak als een « werkongeval » zou beschouwen. Toen de arbeider even daarna echter een dokter bezocht, stelde deze vast dat de man een hersenschudding had opgelopen en schreef hem een week herstelverlof voor.

AFDREIGINGEN EN GESOL

Hetgeen daarop volgde getuigt van een haast ongelooflijke geestesgesteldheid van de mijndirektie.

Eerst zei men Chiers, het volledige loon te zullen uitbetalen indien de man over het gebeurde zou zwijgen, hetgeen hij — noodgedwongen — aanvaardde. Enkele weken later echter kreeg Chiers een brief thuisbesteld waarin hem meegedeeld werd dat men zijn geval niet als een werkongeval kon beschouwen maar als een vechtpartij. Chiers ging hiermee begripelijkwijze niet akkoord en diende een klacht in bij de prokureur des konings, die een politie-onderzoek gelastte. Op dat ogenblik was Bob Goiris reeds in de zaak vermengd geraakt, omdat noch het A.C.V., noch het A.B.V.V. iets in het voordeel van de bedreigde arbeider wilde ondernemen. Goiris die het opnam voor Chiers, werd herhaaldelijk gepaaid door de direktie en later — wanneer de omkoopningen niet lukten — onder bedreiging van « buitenvliegen » verzocht de aktie stop te zetten. Zo ook gebeurde met de betrokkene zelf, die herhaaldelijk, zowel van de kant der direktie als van deze van de sindikaten, aangemaand werd te zwijgen. Zoniet zou hij aan de deur gezet worden en, men voegde er aan toe dat hij geen enkele kans meer zou krijgen om in gelijk welke mijn in Limburg of Wallonië aan werk te geraken. Kommentaar is hier wel overbodig! Toen Chiers dreigde de pers van het schandaal op de hoogte te

brengen, is de direktie uiteindelijk door de knieën gegaan. Blokken, de kondukteur die hem neergeslagen had bleef echter ongemoeid en dit ondanks een politie-onderzoek dat toch diende te gebeuren hoewel de direktie van de mijn Chiers gedwongen had af te zien van deze tussenkomst. Twee andere kondukteurs die zich eveneens aan ergelijke verdrijven hadden plichtig gemaakt (de een sloeg 'n arbeider met 'n lamp neer als een stuk vee, de ander schopte een mijnwerker dermate in het on-

DE GESCHIEDENIS VAN BOB GOIRIS

derlijk dat hij een tijdlang werkonbekwaam bleef) bleven eveneens in hun funktie, zonder enige vervolging. Dergelijke en andere schandalen, aangeklaagd door Goiris en zijn mannen, brachten met zich dat de V.U. en het Onafhankelijk Sindikaat meer en meer aanhang gingen krijgen tot grote nijd van de direktie en van de kleursindikaten.

AAN DE DEUR

Daarom zou Goiris aan de deur moeten gezet worden. De kans kwam toen Bob in de bres sprong in de zaak van de C.O.-maskers. Deze maskers beschermen de mijnarbeiders tegen koolmonoxyde en grauwwuur. Zij werden — na volbrachte taak — telkens afgegeven door de putters, zonder dat zij evenwel op mogelijke schade gecontroleerd werden. Ook hier werden de arbeiders telkens slachtoffer, vermits de mijndirektie bij beschadiging telkens willekeurig rekeningen voorlegde en de sommen van het loon afgetrokken werden. De aktie tegen dergelijke praktijken

kende enorme bijval. Gevolg : na herhaaldelijke bedreigingen werd Bob Goiris aan de deur gezet. De opgegeven reden luidde : « ongeschikt voor het werk! ».

En daarmee dachten de grote sindikaten en de direktie dat zij gerust konden zijn : een gevaarlijke konkurrent was uitgeschakeld en een lastige « werker voor de rechtvaardigheid » aan de kant gezet. Maar die heren vergissen zich. Wij, en samen met ons een aantal organisaties die invloed hebben, nemen het op ons een dergelijke ongelooflijke onrechtvaardigheid aan de kaak te stellen en te niet te doen.

En het gaat hier niet om een individueel geval maar om een mentaliteit die rot is. Daarin zullen wij het mes scherp laten kerven, daarin zullen wij schoonschip maken. Wij hebben nog andere pijlen op onze boog, wij kunnen namen en feiten publiceren en wij zullen het niet laten! Zolang tot de mijnpotentaten en de sindikale bonzen door de knieën gaan!

Staf de Lie

EEN TREURIG VERHAAL

Dit is een treurige, een lafhartige geschiedenis, die geschiedenis van Bob Goiris.

Bob, dat is de vader van dat groot en vlijtig gezin, waarin de solidariteit zo mooi en intens beleefd wordt.

Bob Goiris : afgedankt...

Bob, dat is die ondergrondse mijnwerker, sterk bewust van zijn zware verplichtingen, maar eveneens overtuigd van de hoge waarde van de arbeid en de ontegensprekelijke rechten van de arbeider welke zijn plicht vervuld heeft.

Bob kropte het onrecht niet op in een gevoel van onmacht. Neen! Vrij en vrang ging hij naar de verantwoordelijke personen toe om zijn recht te verdedigen. Dit deed hij niet alleen voor zichzelf. Ook voor zijn medearbeiders, verdedigde hij de rechtvaardige zaak.

Bob — die ook een V.U.-propagandist is — won geweldig aan simpatie. En dat was een doorn in het oog van de twee partijpolitieke sindikaten.

De eis was : Bob moet van de mijn weg. De direktie heeft gebogen voor de sindikale eis « omwille van de goede verhoudingen ».

Bob werd afgedankt... als een hond. Bob, uw tegenstanders zullen U, ik weet niet wat, in de schoenen schuiven om hun snode daad te vergoelijken.

Maar ik weet het beter; gij waart een voorbeeldig arbeider. In het kader van uw aktie voor rechtverschaf-

ting hebt gij steeds tegen uw makers gezegd : « doet uw werk perfekt, dan staat gij sterk! ».

Bob, gij zijt een idealist. Gij meende dat de wereld beheerst wordt door liefde en recht. In uw persoon hebt gij nu ook ervaren dat de verhoudingen bij vele verantwoordelijken, ook in uw werkmidden, anders liggen : macht en eigenbelang.

Maar vele arbeiders hebben uw radikale houding, uw onbaatzuchtigheid, uw sociale vooruitstrevendheid weten naar waarde te schatten. En in door U hebben zij diezelfde eigenschappen in de V.U. ontdekt.

Gij hebt jarenlang aan het kolenfront gebouwd, maar even zoveel jaren aan dat breed Vlaams front, lang vooraleer er sprake van was. Dit door zoveel arbeiders de V.U. te leren begrijpen.

Bob, vele mensen, in en buiten Waterschei, hebben, in verband met uw afdanking een gewetensconflict op te lossen. Zullen al deze mensen bezwijken voor... eigen belang en macht. De Volksunie niet.

Drs ec. J. Deeraeve
Voorzitter
Volksunie - Limburg

HET NARRENSCHIP

Toen wij kort na de oorlog een selectie van Kathleen Anne Porter's novellen in handen kregen, in een van die onooglijke, langwerpige pocketboekjes bestemd voor de Amerikaanse soldaten, was dit onze eerste kennismaking met het werk van een schrijfster die we tot dan toe slechts bij naam kenden.

Het is misschien juist omwille van de grote indruk die deze novellen (een selectie uit « Flowering Judas », « Pale Horse, Pale Rider » en « The leaning Tower » toen op ons maakten, dat wij onze verwachtingen voor het eerste grote episch werk — een roman van rond de 500 blz waaraan de schrijfster werkte tussen 1941 en 1961 — zo hoog hadden gesteld.

Dat ze helemaal werden beantwoord, durven wij niet beweren, hoezeer wij ook bepaalde kwaliteiten van dit boek waarderen. Maar daarover seffens meer.

Kathleen Anne Porter, geboren in 1890, behoort tot de generatie Amerikaanse auteurs waarvan ook Pearl Buck, James Cain, Dorothy Parker en Vardish Fisher deel uitmaken. Zij stamt uit een oude Zuidelijke familie. Haar talent om dit Zuiden in haar figuren gestalte te geven, plaatst haar in de rij der grote auteurs, wier personages zich in hetzelfde klimaat en in dezelfde omgeving bewegen: van Faulkner tot Caldwell en Carson Mc Cullers.

Haar roman « Het Narrenschip » (Ship of Fools) is bedoeld als een allegorisch verhaal: de schrijfster ontleende het beeld van het schip als symbool van de wereld op reis naar de eeuwigheid, bij de 15de eeuwse Duitse schrijver Sebastian Brant; diens « Narrenschiff » behoort tot het beste wat in dit voor het einde der middeleeuwen specifieke genre, werd geschreven.

Op 22 augustus 1931 vertrekt de « Vera », een cargo met passagiers-akkomodatie van de Norddeutsche Lloyd, van Vera Cruz met bestemming naar Bremen, waar hij op 17 september aankomt.

De passagiers zijn: een groepje Duitsers, een viertal Amerikanen, drie Zwitsers, een Zweed, een Spaanse dansgroep, enkele Kubaanse studen-

ten en een vrouw die vanuit Havana naar Tenerife verbannen wordt. Daarenboven verblijven in het ruim een aantal Spaanse arbeiders die, werkloos geworden, van Kuba naar huis keren. Een groot aantal personages dus. Het verhaal — of liever: een vlechtwerk van vele kleine verhalen — beperkt zich echter hoofdzakelijk tot de eerste-klas-passagiers. Ook de gebeurtenissen groeien niet uit boven die van een tamelijk eentonige zeereis op een oude vrachtboot. Slechts af en toe, vooral op het einde, breekt de ingehouden spanning uit in enkele dramatische momenten.

In de gesprekken tussen de passagiers klinkt af en toe de dreiging op van een naderend onheil; uit hun woorden de geestesgesteldheid van een Europa dat enkele jaren later door wederzijds onbegrip, door haat en oorlog zou verscheurd worden.

Men heeft de ironie, waarmee Kathleen Anne Porter heel deze wereld op reis schildert, vergeleken met die van Thomas Mann. Bij nadere beschouwing blijkt echter de afstand, tot een ironische objectiviteit vereist, niet-aanwezig: de ironie is eerder ontsproten aan een ingehouden — en zelfs niet altijd verborgen — afkeer. Deze anti-Duitsgezindheid der schrijfster begint evenzeer te vervelen als het al te domme anti-semitisme van een Reiber. Wanneer men een aantal onhebbelijkheden (ook fysieke of psychische afwijkingen) telkens weer voorziet van het stereotype « typisch-Duits », dan heeft een dergelijke typering een werkelijkheid. Het ressentiment vertroebelt de blik en de verbeeldingskracht, die toch bij alle fantasie uit de waarheid haar materiaal moet putten.

Hiermee is echter niet alles gezegd over dit boek. Zonder de dithyramben

Bedreigd Vlaams patrimonium: de « Eenhoorn » te Lillo. Door de Antwerpse havenuitbreiding wordt deze molen met verdwijning bedreigd. Zal hij gered worden en verplaatst naar het Polders openluchtmuseum?

der Amerikaanse pers bij te treden, die vergeenijking van Stendhal te nemen noemt van Meinhof tot Thomas Mann, blijkt toch uit dit boek het sterke vertellerstalent van de

schrijfster, zoals wij dat uit haar korte verhalen kennen.

« Het Narrenschip » is, eerder dan een roman, een aaneenschakeling en een vlechtwerk van vele kleinere verhalen: vaak aangrijpend, meestal meeslepend. Soms echter wordt het artistieke effect teniet gedaan door een reeds genoemd nauwelijks verholven ressentiment. « Het Narrenschip » had een groot boek kunnen zijn: wanneer het dit spijs alle kwaliteiten niet helemaal geworden is, dan ligt dat evenzeer aan het falen der schrijfster, waar het er op aan komt een als waarachtig aanvoelbaar tijdsbeeld te scheppen, als aan de technische onvolgzaamheid die van talrijke trouwens geslaagde verhalen geen eenheid in de roman wist te verwezenlijken: de eenheid van plaats volstaat hiertoe niet.

Dit belet niet dat « Het Narrenschip » al de literaire kwaliteiten bezit van het vroegere werk van Kathleen Anne Porter en dat wij het juist om deze kwaliteiten waarderen kunnen: om de buitengewone opmerkingsgave, om de trefzekere weergave van situaties om de zin voor het detail die kenmerkend zijn voor het boek tot een literair genoegen maken.

« HET NARRENSCHIP », Kathleen Anne Porter. 95 F. Uitgeverij A. BRUNA - Utrecht. Voor Vlaanderen: Uitgeverij Gerard & Co, Collegelaan, 163, Bergerhout.

J. Bouwman.

steentjes voor ONS TAALGEBOUW

JURK

Vorige week behandelden we de japon.

Maar wat is dan een jurk? Het antwoord is zeer eenvoudig: een jurk is een japon. Jurk en japon zijn synoniemen, maar zoals het meestal het geval is met synoniemen, hebben ze niet precies dezelfde gevoelswaarde. Wij zouden het als volgt kunnen omschrijven: bij japon valt de nadruk op de schoonheid, de waardigheid, de duurte; bij jurk denkt men meer aan iets speels, fris, liefelijks, aardigs...

Een japon wordt met een zekere waardigheid gedragen door een persoon die bewust haar charme weet te doen opvallen. In een jurk echter zit iets van het argelozes waarmee een meisje schijnbaar onbewuste weet te betoveren. Nochtans kunnen een jurk en een japon stoffelijk bekeken volkomen identiek zijn. Het hangt er van af door wie, waarom en waar het gedragen wordt. U zult nu ook begrijpen waarom men van een zomerjurkje spreekt, maar van een avondjapon d.i. een « robe de soirée », van een damesjapon en een meisjesjurk, van een mooie zijden japon en van een frisse gebloemde jurk. Japon roept iets stijlvol, deftigs, bezadigd op; jurk iets jeugdigs. Een vrouw die men met « dame » pleegt

aan te duiden draagt een japon, terwijl haar 21-jarige dochter een jurk draagt. Nu is dit onderscheid uiterst subtiel en begeef ik me hier op een glibberig pad: vele moderne « dames » die zich nog jeugdigs voelen, spreken bij voorkeur over hun jurken, zulks met nauw verholven nadruk onderscheidend van grootmoeders japons.

Tot slot nog iets over « barboteuse ». De Fransen noemen een barboteuse het kledingstuk dat kinderen (mogen) aanhebben als ze stoeien of ploeteren of plassen of eten. Natuurlijk kan je dat vertalen door speelpakje of kruipjasje e.d. zoals je in het woordenboek kan vinden. Doch het gebruikelijke Nederlandse woord hiervoor is: morsjurkje.

KLEDING EN KLEDIJ

Het verschil in gevoelswaarde tussen de woorden kleding en kledij, die nochtans hetzelfde betekenen, wordt door vele Vlamingen niet aangevoeld. Kleding is meer: de gezamenlijke kledingstukken, het kleden, de verkochte, vervaardigde, tentoongestelde klederen. Kledij is meer: de wijze van gekleed gaan (in bepaalde omstandigheden, tijden en plaatsen), de klederdracht, het gekleed-zijn. Kleding is dus de min of meer officiële, commerciële term en we spreken dus van kledingindustrie, kledingmagazijn, heren- en dameskleding (ook als opschrift), beroepskleding, sportkleding. Een klederzaak kan een uithangbord hebben met het woord: Heren- en jongenskleding.

Kledij daarentegen wordt als synoniem gebruikt van klederdracht. Bv.: de kledij in de Middeleeuwen, de Japanse kledij. Soms betekent het de wijze van gekleed gaan: Hij loopt steeds in een onverzorgde kledij, zijn kledij is opvallend. Op het bal waren mensen aanwezig in de meest uiteenlopende kledij. Hij besteedt de grootste aandacht aan zijn kledij. De kledij van de acteurs vergt van de regisseur een goede historische kennis van zaken. Wat een kledij! Wie goed Duits kent zal het verschil leren aanvoelen door vergelijking met Anzug (kleding) en Aufzug (kleding), of voor het Engels met dress en attire.

Kledij als opschrift, bv. in « herenkledij » doet komisch aan. Onwillekeurig denk ik bij het lezen van zulk opschrift aan: herenkostumering. En tussen kleding en kostumering zult U - hoop ik - toch wel een verschil in gevoelswaarde horen.

RANDGEMEENTEN

WIJ mogen ons verheugen omdat sinds enkele jaren de Vlaamse Beweging weer vlot geraakt is. Wij mogen zelfs trots zijn dat naast andere Vlaamse Verenigingen zoals de Stichting Lodewijk de Raet, de Vlaamse Volksbeweging en het Vlaams Aktiekomitee, de Volksunie een doorslaggevend aandeel gehad heeft in deze Vlaamse herleving, zeker voor wat betreft het uitdragen van de Vlaamse Beweging naar de volkskringen.

Wij mogen echter niet vergeten dat onze tegenstanders, die de politieke en economische hefboomen in deze staat in handen hebben, nog zoveel machtiger zijn dan wij. De Vlaamse economische macht — hoewel ze langzaam groeit — vertegenwoordigt nog maar 20 % van de Belgische economische macht.

Politiek kunnen de Vlamingen nog alleen maar rekenen op de Volksunie en dat wil zeggen op 5 zetels in de Kamer en op 2 in de Senaat. Wat de Vlamingen in de andere partijen betekenen heeft Hertoginnedal bewezen en bewijst thans de grondwetsherziening.

ZO ontzettend veel blijft nog te doen. Wij denken aan Brussel, waarvan zelfs de minimalisten Frans van Cauwelaert en August Vermeylen beweerden dat de verfransing ervan, de nederlaag betekende van de Vlaamse Beweging. Wij hebben er vorige week op gewezen dat slechts 18 % van de Brusselse jeugd onderwijs in het Nederlands volgt. Wij kunnen er terzelfdertijd aan herinneren dat, waar door de beruchte taalwetten van vorig jaar de fransstaligen de zekerheid kregen dat ze steeds 50 % van de hogere ambten in het land zullen bekleden, de Vlamingen voor Brussel slechts 25 % van deze ambten toegewezen krijgen en dan nog slechts van 1973 af.

WIJ denken ook aan Vlaams Brabant en aan de plannen van de machtige groep Brusselse kapitalistische imperialisten,

de machtigste groep van het land. De eentalige man ten dienste van alle Belgen, Pol-Henri Spaak, heeft hun plannen mondgemeen gemaakt: « binnen 20 jaar liggen de grenzen van Brussel te Leuven, Mechelen, Aalst en Nijvel ».

Vlaams Brabant blijkt ze niet eens groot genoeg.

WIJ moeten te Brussel zelf tot de aanval overgaan en we moeten de afweer tegen de franstalige Brusselse poliep in de randgemeenten organiseren. Daarom moeten wij de tactiek van de imperialisten juist ontleden.

Hun tactiek bestaat er in, kapitaalkrachtige franstaligen in villawijken neer te zetten in de Vlaamse randgemeenten te midden van onze eenvoudige Vlaamse arbeiders, landbouwers en zelfstandigen. Zij rekenen erop dat het economisch overwicht van de franstaligen de eenvoudige Vlamingen zal overbluffen en dat de sociologische wet van de nabootsing van de « notabelen » zal spelen en zo de verfransing met zich zal brengen.

Het is een juiste zienswijze. En het levensgevaarlijke ervan moet iedere realist de ogen uitsteken.

OP dit ogenblik zijn er rondom Brussel 21.576 geregistreerde bouwgronden waarvan er 16.224 in handen zijn van kapitalistische immobilienvennootschappen. In een ervan is de Kredietbank betrokken en wel in de Mtexi, die afhangt van de holding Almany-Kredietbank.

De voornaamste andere zijn :

- Compagnie Immobilière de Belgique, afhankelijk van de holding Société Générale.
- Immobilière Square Frère Orban (holding Société Générale).
- Immobilière du Congrès (holding de Lauenolt).
- Egimo (holding Solvay).
- Immobilière du Brabant (holding Solvay).

- Immobilière Electobel (holding Electobel).
- Stockel Extension (holding Lambert).
- Compagnie Immobilière Européenne (holding Hallet).

Deze holdings kochten de 800 ha bouwgrond, die nu verkaveld wordt, tegen een gemiddelde prijs van 50 fr. per m². Vóór Hertoginnedal lag de verkoopprijs omstreeks de 300 F, thans wordt op vele plaatsen verkocht tegen 700 en 750 F de m². Tegen 300 F verkoopprijs bedroeg de bruto-winst voor 800 ha 2 miljard. Tegen 700 F verkoopprijs stijgt die bruto-winst tot meer dan 3 miljard en half.

De verfransing van Brabant is dus zeer renderend. Met die woekerwinsten kan men dan Vlaanderen er nog beter onder houden.

door *Wim Jorissen*

HET is duidelijk dat, zo er geen paal en perk gesteld wordt aan deze grondwoekerpraktijken, de verfransing van de randgemeenten niet kan verhinderd worden. Alleen de rijkere bevolkingslagen kunnen deze prijzen betalen en dat zijn de Brusselse franstaligen.

De jong-gehuwden uit de randgemeenten kunnen er geen bouwgrond meer kopen en zien zich verplicht verder van Brussel weg te gaan bouwen. Zo wordt de jongere plaatselijke bevolking verdreven en vervangen door franstaligen. Op deze wijze is het vechten tegen de verfransing een vechten tegen de bierkaal.

AAN deze liberalistische grondwoekerpraktijken dient paal en perk gesteld door vaste prijzen voor te schrijven — men doet dit toch ook voor het brood en andere produkten — en door aan de plaatselijke jongeren de voorrang te geven bij de aankoop. Voor de Brusselse uitwijking dient het stelsel van de satellietsteden doorgezet te worden.

Er moet in het algemeen een degelijke bouw- en urbanisatiepolitiek gevoerd worden. Aan het huidige stelsel van de Brusselse overkokende soep moet een einde komen.

Want gans Vlaams-Brabant mag niet gaar stoven in die Franse keuken.

KREDIFINA n.v.

KREDIET- en FINANCIERINGSVENNOOTSCHAP

Jan van Rijswijklaan 62, Antwerpen - Tel. 37.54.38 - P.C.R. 143.37

Financiering van al uw aankopen, autos, T.V., machines, materialen
Leningen van alle aard

Hypoteken 1ste en 2de rang

Beheer van goederen

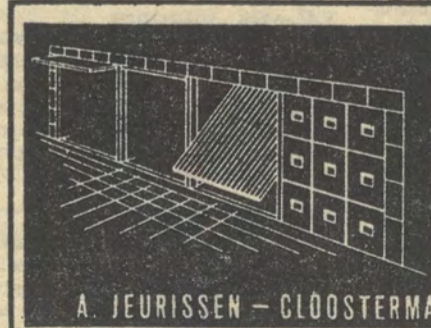
Fiskale en Sociale raadplegingen

Agenten en referenties in gans het Vlaamse land. Raadpleging kosteloos.

STEEDS TOT UW DIENST

Beheer: : R. Van der Paal
O. Voorbraeck
M. Demol

Direktie : Lic. H. De Vos

WENTELPOORTEN

In hout, staal, aluminium of plastic.
Standarduitvoering of naar gewenst model.
Systemen aangepast aan de aard van het bouwwerk.
Hand- of elektrische bediening.

ZONHOVEN • TEL 132 31

A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN PVBA

ROLLUIKEN
in hout, staal, aluminium of plastic
Hand- of elektrische bediening.
Alle systemen.
VENETIAANSE ZONNEBLINDEN
Bediening met koorden of met stang en windwerk

VENETIAANSE BLINDEN
SOMBRILLA-FLEX

TEL 132 31

A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN PVBA ZONHOVEN